

Srbiju je ponovo u izbornom procesu, tokom kojeg bira novog predsednika Republike. Koja je, po vama, ključna reč tih izbora?

- Stabilnost. I to bez ikakve sumnje. Mislim da je to najvažnija reč, ne samo ovih izbora, već i čitave priče o budućnosti i Srbije i čitavog regiona. Svaki naš napredak, u ekonomskim, društvenim i političkim reformama, svaki naš novi korak ka EU integracijama, vezan je za ovu reč. Da uprostim, ukoliko bude stabilnosti, ukoliko je obezbedimo i ostvarimo, svi zadaci koji su pred nama biće ostvarivi. U koliko se desi suprotno, i stabilnosti ne bude, Srbija, a sa njom i region, ponovo će potonuti u mrak, moguće i u sukobe, i ceo proces će biti odložen na neodređeno vreme. Zato ovi izbori i jesu toliko važni. Na njima biramo kakva budućnost će da nam bude, kakvi odnosi sa svetom i regionom, koliko brzo ćemo u EU, koliko uspešno ćemo nastaviti sa reformama. I čvrsto verujem da će Srbija jasno, ogromnom većinom, odgovoriti da želi stabilnost. Da želi budućnost. Umorni smo od svega drugog. Probali smo, i nije ni nama, ni bilo kome drugom prijalo.

Koliko na tu potrebu, da obezbedite stabilnost, utiču događaji u region?

- U ogromnoj meri, mada, kada o tome govorimo, mislimo i na turbulencije na svetskoj i evropskoj političkoj sceni, ali i, pre svega, i od te premise smo pre nekoliko godina i počeli sa sveobuhvatnim reformama, na ono što se zove "common sense", mi, u Srbiji kažemo "zdrav razum", i što nas je nateralo, po prvi put u novijoj istoriji, da na politiku i odnose sa drugima gledamo racionalno, bez preteranih emocija, i da pokušamo da uredimo, sa tih, racionalnih pozicija, naše prioritete i interese. I naravno da smo zaključili da nam je potrebna moderna, uspešna, ekonomski jaka Srbija, da je važno da ona ima prijatelje po čitavom svetu, da može da privuče investitore.... A kao uslov, za sve to, pojavila se upravo ta reč – stabilnost. Bez nje, nemoguć je bilo kakav razvoj. Takođe, u nestabilnom okruženju, nisu moguće ni reforme, koje su, opet, uslov svih uslova ekonomskog oporavka zemlje, koja je, u tom segmentu, privrednom, bila potpuno devastirana.

Niste previše pažnje, u svom odgovoru, obratili na prilike u vašem okruženju. Da li to znači da vas one, danas, manje interesuju?

- Ne, naravno. To samo znači da smo, kao država, vrlo dobro naučili lekciju, i da nemamo nameru da isterujemo pravdu, ili jurcamo za istinom, bilo gde van naših granica. Mi hoćemo saradnju sa svima u okruženju, hoćemo da pomognemo, svima, ali ne možemo, a i nećemo, umesto njih, da rešavamo stvari. I svesni smo da sve što se dešava oko nas, ima i te kakve posledice i po nas, ali vrlo dobro znamo koliko bi svaki naš potez, bez obzira na dobre namere, mogao da bude pogrešno protumačen, i da izazove novi talas nestabilnosti. To se najbolje videlo po našem odnosu prema svakoj od uznemiravajućih situacija u regionu, od referendumu u Republici Srpskoj, izbora u Crnoj Gori, do najnovijih zbivanja u Makedoniji. I, po prvi put u poslednjih više od dvadeset pet godina, niko, nigde, nije optužio Srbiju za mešanje u unutrašnje prilike drugih zemalja. Opet, upravo takav, pošten odnos, omogućio nam je, s druge strane, da vrlo jasno ističemo naše interese, i da, bez ikakvih ograda, ukazujemo na sve ono što, ne za nas, nego baš za region, ne valja u regionu. Tako smo prvi, s punim pravom, oslobođeni stigme velikosrpskog nacionalizma, mogli da podignemo glas protiv buđenja ustaštva i fašizma u Hrvatskoj, kao i da dobijemo podršku u trenutku kada je Hrvatska probala da blokira otvaranje nekih poglavlja u procesu pregovora sa EU. Drugim rečima, sve što radimo, upravo na uspostavljanju stabilnosti i dijaloga u regionu, naša posvećenost mirnom rešavanju svih otvorenih pitanja, omogućilo nam je da naš glas ponovo dobije na težini. Omogućilo nam je poštovanje i ravnopravnost, tako važne u međunarodnim odnosima.

Delujete dosta optimistički dok govorite o regionu. S druge strane, ostalo je mnoštvo spornih pitanja u samom dijalogu sa Kosovom, Bosna i Hercegovina traži ponovo proces povodom optužbi da je Srbija izvršila genocid, u Crnoj Gori je uhapšeno više srpskih državljanja pod optužbom da su pripremali puč i ubistvo nekadašnjeg premijera Djukanovića, Makedoniji ste gotovo zapretili da ćete se vratiti na njeno ima BJRM, retorika sa Hrvatskom je često van svih diplomatskih uzusa.... Stvarno verujete da to može da se reši?

- Kada sedite na buretu baruta, a Balkan to jeste, i kada nemate gde drugde, onda su, pred vama, samo dve opcije. Jedna je da zapalite fitilj i odete, sa svima ostalima, dođavola, a druga je da sva otvorena pitanja i potencijalne razmirice rešite, na vreme. I mi smo se, veoma jasno, opredelili za opciju broj dva. I na toj opciji radimo, može se čak reći da smo najmiroljubivija zemlja u regionu, najstabilnija svakako, što nam, i još jednom to ističem, dozvoljava da, istovremeno, brinemo o svojim interesima, i čvrsto stojimo iza svega što radimo. I znam da nekima sve ovo što ste pomenuli, britanskom Gardijanu, na primer, izgleda strašno, ali za, nas, to nije ništa drugo nego realnost, kojom moramo da se bavimo, i koju moramo da rešavamo. I radimo to, još od 2012. godine, ne popuštajući, naravno, u onim stvarima u kojima ne možemo da popustimo. To smo i pokazali baš na primeru Kosova, pokušavajući, kroz razgovore, da nađemo onaj model koji će, svima na Kosovu, i Albancima i Srbima, omogućiti normalan život, posao, bezbednost i sigurnost, ali, takođe, ne dovodeći, ni jednog trenutka, u pitanje ono što je naše osnovno polazište, a to je da Kosovo nećemo nikada priznati. Sve ostalo je za nas prihvatljivo, i gomilu kompromisa smo napravili da ljudi na Kosovu mogu mirno i normalno da funkcionišu, da im ništa ne fali, te danas, verujem, niko od nas i neočekuje da se obrnemo naopačke i priznamo jednu nelegalnu tvorevinu. I isti odnos imamo i prema svima ostalima u regionu, često se odričući i onih elementarnih alata kojima sve države pribegavaju kada je reč o njihovim nacionalnim interesima. Pomenuli ste Makedoniju, zbog koje smo, zbog njenog imena, poprilično pokvarili odnose sa Gračkom, da bi doživeli da ona glasa, i pored naše molbe, da

Kosovo postane član UNESCO. Kako da vam kažem, da su to uradili bilo kojoj drugoj državi, odgovor bi bio veoma brz i, verujem, brutalan. Mi, opet, ništa brutalno nismo uradili, osim što smo pomenuli mogućnost, i ozbiljno o njoj razmišljamo, da počnemo, prema drugima, pa i Makedoniji, da primenjujemo iste aršine koje oni primenjuju prema nama. I sa Crnom Gorom važi isto. Nećete da pomognete vi nama, zbog vaših interesa, zašto bi mi vama? A pri tom, ta naša pomoć, koju pružamo, bezrezervno, uopšte nije mala. Poslednji događaji u Crnoj Gori, kada smo im nesebično pomogli u vrlo delikatnoj situaciji po njih, najbolji su dokaz toga o čemu govorim. A delikatnih momenata, na Balkanu, će svakako biti još, i svi bi morali da znaju da će im pomoć Srbije i te kako biti potrebna. I tako bi, prema njoj, trebalo i da se ponašaju. Sve ostalo, poput pokušaja da se reaktivira tužba Bosne i Hercegovine za genocid, predstavlja nepotreban pokušaj da se i Srbija i region udalje od racionalnog rešenja, i, uvek, izaziva posledice, ne po Srbiju, nego po one koji takve, iracionalne, poteze vuku. Zato što je Srbija, danas, poželjan i potreban prijatelj, i zato što, ponovo, ima i svoje ime, i svoj glas. Odsustvo podrške pomenutoj inicijativi dela političara iz Bosne i Hercegovine, najbolje o tome govori.

Kada se govori o Srbiji, vrlo često se naide na reč "nepopustljivost". Takvi ste kada je reč o Kosovu, sankcijama Rusiji... da li ste sigurni da je to dobro?

- Da je baš tako kako kažete, sigurno ne bi bilo dobro. Međutim, zaboravili ste da nikakve "nepopustljivosti" kada je o Srbiji reč, nije bilo u gomili pitanja sa Kosovom, niti bilo s kim drugim u regionu, da nismo bili nepopustljivi ni kada je reč o izbeglicama, borbi protiv terorizma... Srbija je postala veoma pošten igrač u međunarodnim odnosima, zemlja koja ispunjava svoje obaveze, spremna da da svoj puni doprinos i pomogne u najvažnijim pitanjima, brza, precizna i besprekorna u rešavanju zadataka koji su joj postavljeni, privržena je miru.... Takva zemlja, onda, ima pravom, i to pravo svi poštuju, da brani svoje interese. I u to, danas, više niko ne sumnja. Pored toga, treba voditi računa i o činjenici da smo, u ekonomskoj razmeni sa Rusijom, svakako jedan od njenih najmanjih evropskih partnera. Moskva troši više gasa nego cela Srbija, a sve što mi proizvedemo ne može, verujem, da napuni jednu ozbiljniju pijacu u Rusiji. I tražiti od nas, takvih, da uvedemo sankcije Rusije, prilično je besmisleno, pogotovo kada se zna, recimo, da će sutra jedan "Mercedes" otvoriti fabriku u Rusiji, da je "Foksvagen" tražio i dobio pomoć od samog Putina, da i Amerika i Evropa svakodnevno povećavaju obim razmene sa Rusijom... Zašto bi, u svemu tome, nekome ozbiljno spremao naš princip, da nikome nećemo da budemo neprijatelji, pogotovo ne vekovnim prijateljima. Isto tako, zašto bi, u trenutku kada je Srbija ta koja je sve svoje obaveze iz Brisela ispunila, tražio od nje da pogazi još jedan svoj princip, i ne pristane na to da joj je parče teritorije nasilno oduzeto. Kako to da tražite od nas, da priznamo, u istom trenutku kada od Rusije tražite da vrati Krim? Dosta je to nezgodno, za one koji traže.

Za kraj, Evropa je pred brojnim izazovima, mogućim novim Bregzitima, ugrožena izbeglicama, ogromnim razlikama između velikih i malih... Žuri li vam se u nju?

- Svojevremeno sam rekao, daj da mi u tu Evropu uđemo, pa ćemo lako da izlazimo. Šalu na stranu, evropske integracije su, nama, od prvog dana, bile važne pre svega zbog Srbije, a ne zbog Evrope. One su način da unapredimo svoje društvo, da ga podignemo na viši nivo, usvojimo nove standarde, unapredimo ga. Evropa nam je potrebna, ovde u Srbiji. Mi nemamo nikakav problem ni sa identitetom, niti sa pripadnošću. Evropski smo narod, geografski smo tu

smešteni, istoprija nam je, kroz dva velika rata, evropski krvava, ugradili smo sopstvenu žrtvu u njene temelje. Drugim rečima, kada će sve to biti ozvaničeno, samim prijemom u zajednicu, nije nam prioritet. Važnije nam je da mi, po svim standardima, od pravnih do ekonomskih, budemo prava evropska država, stabilna, uspešna, sigurna. Važno nam je da budemo ravnopravni partner, da ne budemo nikakav evropski prošnjak, da unesemo, sutra, u zajednicu, jedan novi kvalitet i novu vrednost. To je plan koji ostvarujemo, i verujemo da će, od njega, i sama Evropa imati koristi.